

## บทคัดย่อ

การศึกษาเปรียบเทียบความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยระหว่างข้าราชการตำรวจชั้นประทวนกับชั้นสัญญาบัตรที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของสิทธิของผู้ป่วย ตลอดจนความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยเปรียบเทียบระหว่างข้าราชการตำรวจชั้นประทวนกับชั้นสัญญาบัตรที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลตำรวจ และแสวงหาแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยที่เหมาะสมกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กับตำรวจชั้นสัญญาบัตร เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งประชากรกลุ่มเป้าหมายมีจำนวน 300 คน โดยเป็นผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 150 คน และผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วยในสิทธิผู้ป่วยเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านผู้มารับบริการมีสิทธิได้รับบริการทางการแพทย์ สิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอและชัดเจน สิทธิผู้ป่วยด้านการปฏิเสธการรักษา สิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับการปกปิดข้อมูล และข้อเสนอแนะกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน และผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลตำรวจ เก็บข้อมูลโดยการเข้าเก็บข้อมูลกับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยนอก และแผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลตำรวจ โดยดำเนินการเข้าเก็บแบบสอบถามเอง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้ศึกษาใช้ค่าร้อยละ ในคำถามแต่ละข้อ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติอนุमानเพื่ออธิบายเชิงเปรียบเทียบข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 300 คนมีอายุระหว่าง 30-39 ปี เป็นเพศ ชาย มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย ตำรวจชั้นประทวนส่วนใหญ่เป็นดาบตำรวจ ส่วนตำรวจชั้นสัญญาบัตร ส่วนใหญ่เป็น ร้อยตำรวจตรี-ร้อยตำรวจเอก เป็นผู้ที่เข้ารับการรักษา 5 ครั้งขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยที่เข้ารับบริการคลินิกผู้ป่วยนอกในแผนกคลินิกตำรวจ ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยตามคำประกาศสิทธิผู้ป่วย ศึกษาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน และตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับการปกปิดข้อมูลในระดับสูงกว่าด้านอื่น รองลงมาคือ สิทธิด้านผู้มารับบริการมีสิทธิได้รับบริการทางการแพทย์ และสิทธิด้านการได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอและชัดเจนตามลำดับ ส่วนสิทธิด้านการปฏิเสธการรักษา เป็นด้านที่ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ เปรียบเทียบในรายด้าน พบว่า ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านผู้มารับบริการมีสิทธิได้รับบริการทางการแพทย์ โดยรวมผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ( $\bar{X}=3.90$ ) มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยใน

ระดับสูง ส่วนผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ( $\bar{X}=3.65$ ) มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยในระดับปานกลาง ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอและชัดเจน โดยรวม ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วย ( $\bar{X}=3.82$ ) มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยในระดับสูง ส่วนผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ( $\bar{X}=3.58$ ) มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยในระดับปานกลาง ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านการปฏิเสธการรักษา ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความตระหนัก ( $\bar{X}=3.71$ ) มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยในระดับสูง ส่วนผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ( $\bar{X}=3.49$ ) มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยในระดับปานกลาง ความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านการได้รับการปกปิดข้อมูล พบว่าโดยรวมผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีความตระหนัก ( $\bar{X}=4.12$ ) มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยด้านนี้ในระดับสูง และผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ( $\bar{X}=4.12$ ) มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยในระดับสูงเช่นกัน

ข้อเสนอแนะผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยที่เป็นข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ มีความตระหนักในสิทธิผู้ป่วยในระดับสูง แต่อย่างไรก็ตามแม้ผู้ป่วยจะตระหนักดีว่าตนเองมีสิทธิที่เกี่ยวข้องกับการรักษาต่าง ๆ แล้ว แต่ในผู้ป่วยบางส่วนยังคงมีความเกรงใจ และยังคงมีความไว้วางใจ เชื่อว่าบุคลากรทางการแพทย์จะต้องเลือกวิธีการรักษาที่ดีที่สุดสำหรับผู้ป่วย ซึ่งเป็นจริยธรรมของวิชาชีพที่ควรปฏิบัติ บุคลากรทางการแพทย์จึงควรตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องของ สิทธิผู้ป่วย บุคลากรทางการแพทย์จึงควรให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องสิทธิผู้ป่วยแก่ผู้ป่วย กระตุ้นให้ผู้ป่วยกล้าจะพิทักษ์สิทธิของตนเองตามแนวทางที่ถูกต้องรวมถึงการให้บริการโดยคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วย ควรจัดให้มีการอบรม/ประชุมเกี่ยวกับเรื่องสิทธิผู้ป่วยเพื่อชี้แจงรายละเอียดและสาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิผู้ป่วยให้บุคลากรทางการแพทย์ทราบ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการบรรจุสิทธิผู้ป่วย ในหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพต่าง ๆ ของ สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ เช่น แพทย์ พยาบาล เภสัชกร เป็นต้น ควรมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิทธิผู้ป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการปฏิบัติต่อสิทธิผู้ป่วย มีการจัดทำ การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านสิทธิผู้ป่วยของแต่ละแผนก โดยวัดจากความพึงพอใจของผู้มารับบริการและยอมรับข้อเสนอแนะของผู้ป่วยพร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไข